

Potrošači su izloženi nikad većim rizicima zbog lažnih proizvoda

- 7 % Hrvata prevarnom je radnjom navedeno na kupnju krivotvorenog proizvoda
- Krivotvoreni proizvodi mogu predstavljati ozbiljne zdravstvene i sigurnosne rizike
- 6,8 % proizvoda uvezenih u EU – u vrijednosti od 121 milijardu EUR – krivotvoreno je
- Diljem svijeta trguje se krivotvorenim farmaceutskim proizvodima u vrijednosti od 4 milijarde EUR

Kako je navedeno u studiji [Europski građani i intelektualno vlasništvo](#) (engl. *European Citizens and intellectual property (IP)*) koju je proveo Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo, potrošačima je i dalje teško razlikovati originalne od lažnih proizvoda.

Gotovo **svaki deseti Europljanin (9 %)** izjavio je da je prevarnom radnjom naveden na **kupnju krivotvorenog proizvoda**, pri čemu postoje značajne razlike među državama članicama EU-a. Države s većim udjelom prevarenih potrošača jesu Bugarska (19 %), Rumunjska (16 %) i Mađarska (15 %). S druge strane, najniže su brojke u EU-u zabilježene u Švedskoj (2 %) i Danskoj (3 %). Hrvatska je ispod europskog prosjeka: 7 % državljana Hrvatske tvrdi da prevarnom radnjom navedeno na kupnju lažnih proizvoda.

U globalnom kontekstu u kojem e-trgovina bilježi golemi rast – prema podacima Eurostata, tijekom 2020. više od 70 % Europljana kupovalo je putem interneta – nesigurnost u pogledu krivotvorina i dalje zabrinjava građane EU-a. Kako se tvrdi u studiji, **trećina Europljana (33 %) pitala se je li proizvod koji su kupili originalan.**

Krivotvorine predstavljaju 6,8 % uvoza u EU u vrijednosti od 121 milijardu EUR, kako je navedeno u [zajedničkoj studiji EUIPO-a i OECD-a](#), i utječu na sve sektore: od kozmetike do igračaka, vina i napitaka, elektroničkih proizvoda, do odjeće, pa čak i pesticida. Mogu predstavljati ozbiljne zdravstvene i sigurnosne rizike za potrošače, osobito zbog izloženosti štetnim kemikalijama, kao i ostale opasnosti.

Tijekom pandemije bolesti COVID-19 porasla je zabrinutost zbog krivotvorenih proizvoda. **Širenje krivotvorenih lijekova**, kao što su antibiotici i analgetici, te, u posljednje vrijeme, ostalih medicinskih proizvoda, kao što su osobna zaštitna oprema i maske za lice, ukazali su na ovu pojavu jer počinitelji povreda iskorištavaju nesigurnost ljudi u pogledu novih oblika liječenja i cjepiva.

Osim zdravstvenih i sigurnosnih rizika, krivotvorine često uzrokuju povrede sigurnosti i financijske gubitke.

Digitalno piratstvo također predstavlja isplativo tržište za počinitelje povreda. U slučaju IPTV-a, odnosno televizijskog sadržaja koji se gleda putem interneta, gubici su značajni. Pružatelji nezakonitog IPTV-a u EU-u svake godine stječu gotovo 1 milijardu EUR, čime nastaje šteta za tvorce sadržaja i zakonite gospodarske subjekte.

Kaznena djela u području IV-a predstavljaju isplativu aktivnost koja obuhvaća organizirane kriminalne skupine, a sve više dokaza ukazuje na poveznice između krivotvorenja i piratstva, kao i ostalih zločina poput trgovine drogom i ljudima, kiberkriminaliteta ili prijevara.

Christian Archambeau, izvršni direktor EUIPO-a, izjavio je sljedeće:

Intelektualno vlasništvo jedna je od najvrjednijih europskih imovina te element od ključne važnosti u našem društvenom i gospodarskom oporavku, osobito za mala poduzeća. Pandemija bolesti COVID-19 uvelike je ukazala na problem kriminala u području IV-a zbog porasta broja krivotvorenih lijekova i medicinskih proizvoda, koji dodatno ugrožavaju zdravlje i sigurnost građana. Radi se o dugotrajnom problemu, koji je često povezan s drugim vrstama nezakonitih aktivnosti i zahtijeva žurno, odlučno i koordinirano djelovanje te je nedavno ponovno postao jedan od deset prioriteta EU-a u borbi protiv organiziranog kriminala.

MSP-ovi I POVREDA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Krivotvorenje ne utječe samo na potrošače, nego podrazumijeva i značajnu štetu za gospodarstvo EU-a te osobito za mala i srednja poduzeća (MSP-ove). Kako proizlazi iz [pregleda stanja u području IV-a za MSP-ove](#) koji je objavio EUIPO, **svaki četvrti MSP u Europi tvrdi da je pretrpio štetu zbog povrede prava intelektualnog vlasništva, od čega samo na Hrvatsku otpada 21,7 %**.

Poduzeća koja posjeduju prava intelektualnog vlasništva kao što su žigovi i patenti prijavila su gubitak prometa (33 %), štetu za njihov ugled (27 %) i gubitak konkurentnosti (15 %) zbog povrede njihovih prava.

Danas manje od 9 % svih MSP-ova u Europi posjeduje vlastita registrirana prava intelektualnog vlasništva. Međutim, za one koji posjeduju takva prava, IV predstavlja veliku prednost: MSP-ovi koji posjeduju vlastita prava intelektualnog vlasništva, kao što su patenti, dizajni ili žigovi, imaju za 68 % veće prihode po zaposleniku od ostalih, a njihovi zaposlenici imaju veće plaće.

U svrhu podizanja svijesti o vrijednosti IV-a te potpore MSP-ovima da iskoriste konkurentnost na tržištu, EUIPO je pokrenuo program „[Ideas Powered for Business](#)”, koji obuhvaća [fond za MSP-ove u vrijednosti od 20 milijuna EUR](#), u suradnji s Europskom komisijom i uredima za intelektualno vlasništvo država članica. Ovom se inicijativom subvencioniraju usluge ocjenjivanja IV-a te troškovi prijave žigova i dizajna u iznosu od 50 % na nacionalnoj i regionalnoj razini ili na razini EU-a te se pomaže tisućama MSP-ova u razvoju njihovih strategija u području IV-a u ova izazovna vremena.

O EUIPO-u

[EUIPO](#) je decentralizirana agencija EU-a sa sjedištem u Alicanteu u Španjolskoj. Ured upravlja registracijom žigova Europske unije i registriranih dizajna Zajednice kojima se osigurava zaštita intelektualnog vlasništva u svim državama članicama EU-a. EUIPO provodi i aktivnosti suradnje s nacionalnim i regionalnim uredima za intelektualno vlasništvo EU-a.

[Europska promatračnica za povrede prava intelektualnog vlasništva](#) osnovana je 2009. kao podrška u zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva, te kao pomoć u borbi protiv sve većeg rizika od povrede prava intelektualnog vlasništva u Europi. Premještena je u EUIPO 5. lipnja 2012. Uredbom (EU) br. 386/2012 Europskog parlamenta i Vijeća.

Podaci za kontakt s medijima
Služba EUIPO-a za komunikacije

Telefon: +34 653 674 113

press@euipo.europa.eu